

Tampereen kaupungin asukaslehti

TAMPERE 2023

**KOHTI
TULEVAISUUDEN
ÄLYKAUPUNKIA**

TAMPERE

Tässä numerossa 2023

s. 8

Tampere on edelläkävijäkaupunki datan ja tekoälyn hyödyntämisessä. Tulevaisuuden kaupungissa arki on helpompaa.

s. 15

Lylyjen perhe kuten monet muutkin tamperelaiset ovat kiinnostuneita tekemään kestäviä arjen valintoja.

Lue lehti QR-koodista
tampere.fi/viestinta/lehdet

TAMPERE. FINLAND

TAMPERE on Tampereen kaupungin asukaslehti, joka jaetaan julkisena tiedotteena jokaiseen tamperelaisalouteen. Lehden voi lukea myös verkossa osoitteessa tampere.fi/viestinta/lehdet.

JULKAISIJA Tampereen kaupunki

PÄÄTOIMITTAJA Viestintäpäällikkö Aila Rajamäki, aila.rajamaki@tampere.fi, p. 040 550 5540, toimitus.tampere@tampere.fi

KONSEPTI JA TUOTANTO Viestintätoimisto Selander & Co. Tiina Makkonen, tiina.makkonen@viestintaselander.fi

ULKOASU HannaHau

PAINO PunaMusta

PAINOS n. 147 000 kpl

KANSIKUVA Aiturilupaus Jere Haapalainen, kuva: Sami Helenius (Takakannen kuva: Laura Vanzo / Visit Tampere)

JULKAISTU Lokakuu 2023

ISSN 1458-557K (painettu)
ISSN 1458-6991 (verkkolehti)

Sisältö

4 Uudistunut Tampere-lehti

5 Kotona Tampereella

Ajankohtaista tietoa asukkaille

8 Teema

Tulevaisuus on älykaupungissa

9 Terveisiä pormestarilta

Yhdessä selvittäään kaikesta

15 Hiilineutraaleja tekoja

Jokainen voi tehdä jotain

18 Tamperelainen tie huipulle

Rennolla otteella kohti menestystä

20 Parasta yhdessä: liikuntaneuvonta

Askel nousee kevyemmin

s. 20

Kaupunki kannustaa asukkaitaan liikkumaan muun muassa tarjoamalla maksutonta liikuntaneuvontaa. Siitä syttyi Kauko Rahkonkin liikuntakipinä.

Read the articles in this magazine
in English: [tampere.fi/en/
communications/magazines](https://tampere.fi/en/communications/magazines)

Jokainen voi luoda turvallisempaa tilaa.

"Ohjeet ovat mielestäni ikaikaisia hyvään käyttöön ja huomaavaisuuteen perustuvia asioita."

Tampereen kaupungin yhdenvertaisuuskoordinaattori Mikko Ala-Kapee

22 Tampereen kulttuuripalvelut
tähyää korkealle

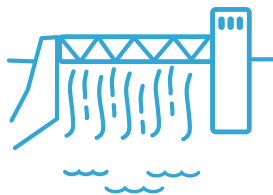
24 Tapahtuu Tampereella
Vinkkejä vapaa-aikaan

27 Kaupunkisuunnittelu
Viinikanlahti herää eloon

28 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
Toisten huomioiminen
ja kunnioittaminen luo
turvallisuutta

**30 Apulaispormestarit
esittäytyvät** Tehtävänä yhä
parempi Tampere

31 Osallistuva Tampere
Vastauksia kysymyksiin

TIEDÄTKÖ TÄMÄN TAMPEREESTA?

Kaikkiin kysymyksiin löytyvät
vastaukset lehteä lukemalla.
Oikeat vastaukset sivulla 6.

- 1. Minä vuonna Metsoon tuli ensimmäinen yleisön käyttöön tarkoitettu tietokonepääte?**
a) 1980 b) 1989 c) 1995 d) 2005
- 2. Kuinka monen kansallisuuden edustajia on Tampere Filharmonian työyhteisössä?**
a) 1 b) 3 c) 7 d) yli 10
- 3. Minkä ikäinen on Tampereen työväenopisto?**
a) 70 v. b) 100 v. c) 125 v. d) 200 v.
- 4. Jätevedenpuhdistamo muuttaa Viinikanlahdesta vuonna 2027. Mitä on tulossa tilalle?**
a) Lampaiden laidunalue
b) Uusi rantakaupunginosa
c) Teollisuusalue
d) Huvipuisto
- 5. Mihin vuoteen mennessä Tampere tavoittelee olevansa hiilineutraali?**
a) 2030 b) 2040 c) 2050 d) 2060

Tekemisen kaupunki

MARJO KALLIO / SKYFOX

KÄDESSÄSI ON UUDISTUNUT TAMPEREEN KAUPUNGIN ASUKASLEHTI, TAMPERE-LEHTI.

Jo lähes neljän vuosikymmenen ajan tamperelaisten postiluukuista kolahtanut Tampere-lehti on nyt uudistunut paitsi formaatiltaan ja ulkoasultaan myös sisällöltään.

Tampere-lehti on meitä yli 250 000 tamperelaista varten. Uudistuksen tärkein vaikutin on ollut asukaslähtöisyys. Haluamme kertoa kotikaupunkimme palveluista ja teoista siten, että jokainen voisi löytää lehdestä ideoita ja vinkkejä omaan tamperelaisuuteensa. Tampere on tekemisen kaupunki, ja tämän asenteen toivomme välittävän lehden sivuilta lukijoillemme. Reseptimme onkin, että vähemmän pohdintaa ja enemmän tekemistä. Tampere-lehti pyrkii olemaan kuten edustamansa kaupunki: rohkea, rouhea ja eteenpäin katsova.

Tampere-lehti ilmestyy jatkossa kerran vuodessa, joten sisällön tulee kestää hyvin aikaa, ajankohtaisuudesta kuitenkin tinkimättä. Lehti jaetaan entiseen tapaan paperisena kaikkii tamperelaistalouksiin, sähköisenä lehti löytyy kaupungin verkkosivuilta Tampere.fi.

Tämän lehden teemana on Tampereen tie kohti tulevaisuuden älykaupunkia. Tampere on Suomen vetovoimaisin kaupunki, joka tunnetaan innovatiivisuudestaan ja edelläkävijyydestään. Kaupunki haluaa olla digitalisaatiokehityksen edelläkävijä ja saada digitalisaation hyödyt jokaisen kaupunkilaisen arkeen.

Tekoäly puhuttaa meillä ja maailmalla. Se kehitty huimaa vauhtia ja tarjoaa sekä suuria mahdollisuuksia että uhkakuvia. Tulevaisuudessa tekoäly tulee todennäköisesti vaikuttamaan yhä enemmän jokapäiväiseen elämään ja tarjoamaan yhä parempia palveluita. Tekoäly voi auttaa löytämään ratkaisuja, joilla yhteiskunnan resursseja voidaan käyttää entistä tehokkaammin. Toisaalta on myös tärkeää varmistaa, että teknologiaa hyödynnetään vastuullisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla eikä se saa lisätä eriarvoisuutta. Teknologia ei ole itseisarvo vaan tavoitteena on ihmisten hyvinvoinnin lisääminen.

Haluamme kaikissa kaupungin palveluissa kannustaa asukkaita osallisuuteen ja vuorovaikutukseen. Myös Tampere-lehteä ja kaupungin viestintää koskevat palautteet ja kehittämisehdotukset ovat enemmän kuin tervetulleita. Mielenpitesee uudistuneesta lehdestä voit kertoa sähköpostitse aila.rajamaki@tampere.fi.

Antoisia lukuhetkiä uudistuneen Tampere-lehden parissa!

Aila Rajamäki

Tampere-lehden päätoimittaja
viestintäpäällikkö
Tampereen kaupunki

Myös Lielahden ja Kaukajärven kirjastoissa voi asioida omatoimiajalla

Lielahden ja Kaukajärven kirjastoissa otettiin syyskuussa 2023 käyttöön omatoimiaukioloajat. Ne lisäävät Lielahdessa aukiolotunteja viikonloppuun ja Kaukajärvellä myös aamuihin ja iltoihin.

Omatoimiaukioloaikoina kirjastoissa ei ole henkilökuntaa, mutta ovet avautuvat kirjastokortilla ja sen tunnusluvulla. Asiakkaat voivat lainata ja palauttaa automaateilla, käyttää tietokonetta, tulostinta ja langatonta verkkoa sekä lukea kirjaston tiloissa.

Jo aiemmin omatoimiaukioloajat on otettu käyttöön Koivistonkylän, Peltolammin, Nekalan, Messukylän, Kämenniemen ja Terälähdän kirjastoissa sekä parhaillaan remontissa olevassa Härmälän kirjastossa. Omatoimiaukioloajat ovat lisänneet merkittävästi kirjastojen aukioloa.

Kirjastojen aukioloajat:
tampere.fi/kirjastot

EVA KALLIORANTA

Kirjastokortit uudistuivat

PIKI-kirjastot uudistivat syksyllä 2023 visuaalista ilmettään ja ottivat samalla käyttöön uudet kirjastokortit. Uuden kortin kuvitukseksi voi valita PIKI-kuosin tai -hahmon. Lisäksi sähköistä kirjastokorttia voi käyttää PIKI-verkkokirjastoon kirjautumalla.

Ensimmäinen kirjastokortti on maksuton. Kadonneen kortin tilalle saa uuden kahdella eurolla. Kirjastokorttihakemuksen voi täyttää verkossa piki.fi/kirjastokortti.

LAURA VANZO / VISIT TAMPERE

Tiekartan avulla kohti hiilineutraalia Tamperetta

Tampereen kaupungin tavoite on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Konkreettiset toimenpiteet on koottu eri teemojen alle Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartaksi. Tavoitteeseen pääseminen vaatii erityisesti liikkumisen, rakentamisen, asumisen, energiankäytön ja kulutuksen ilmastopäästöjen vähentämistä.

Lue lisää Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartasta ja seuraa toimenpiteiden toteutumista ajantasaisesti Ilmastovahti-palvelusta: ilmastovahti.tampere.fi

Tampere laskee luonto- ja hiilijalanjälkensä

Tampereen kaupunki on selvittänyt yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa kaupunkiorganisaation hankintojen vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja hiilipäästöihin talouskirjanpidon perusteella.

Tavoitteena on kehittää menetelmä, jolla kaupungin luonto- ja hiilijalanjälkeä voidaan seurata vuosittain. Tiedon avulla pyritään tukemaan vastuullisempaa päätöksentekoa, jotta luonto- ja ilmastohaittoja saadaan pienennettyä.

Hiilijalanjäljen laskenta ja raportointi on yleistynyt erilaisissa organisaatioissa, mutta luontohaittojen mittaaminen ja etenkin niiden arviointi kaupunkien tasolla on vielä harvinaista koko maailmassa. Tampere haluaa toimia kuntien osalta suunnannäyttäjänä uudenlaisen menetelmän ja luontohaittojen esiin tuomisessa.

Lue lisää aiheesta
tampere.fi/hankintojenhiilijalanjalki

TIESITKÖ

Olethan ladannut puhelimeesi Tampere.Finland -sovelluksen?

Lataa sovellus puhelimeesi App Storesta tai Google Play -kaupasta. Löydät sieltä arkea helpottavaa tietoa, kuten joukko-liikenteen reitit ja aikataulut, parkkihallien vapaat pysäköinti-paikat, sähköisen kirjastokortin sekä Tampereen tapahtuma-kalenterin.

LAURA HAPPO

Vastaukset kolmossivun kysymyksiin

1. c) Katso s. 8
2. d) Katso s. 23
3. c) Katso s. 25
4. b) Katso s. 27
5. a) Katso s. 5

Ohjaamo auttaa nuoria

Tampereen Ohjaamosta nuori saa neuvoja ja ohjausta työtä, opiskelua, taloutta sekä hyvinvointia koskeviin haasteisiin.

24-vuotias **Fiinu** kävi ensimmäisen kerran Ohjaamossa, kun asui vielä Forssassa.

– Ohjaamoiden idea oli jo tuttu, joten tänne oli helppo tulla. Tiesin, että täällä voi hoitaa kaikkia asioita ja ainoa, mitä tarvitsee tietää on oma ongelma, johon haluaa apua.

Tampereen Ohjaamon avoimissa ovissa vierailu oli ensimmäinen Fiinulle.

– Tuli tosi hyvä fiilis heti vastaan-otossa. Minut otettiin lämpimästi vastaan ja koin, että oma asia otetaan vakavasti. Sain vastaukset kysymyksiini, ja minulle tarjottiin monia vaihtoehtoja asiani ratkaisemiseen. Tänne voi tulla selvittämään asioita, oli sitten kyseessä lomakkeiden täyttämisen tai haastavampi ongelma, Fiinu kertoo.

TARU HALME

”Suosittelen Ohjaamoa kaikille nuorille. Varsinkin niille, joiden on hankala saada yksin vietyä asioita eteenpäin”, Fiinu kertoo omien kokemustensa pohjalta.

Tampereen Ohjaamo palvelee tamperelaisia alle 30-vuotiaita paikan päällä ja etänä.

- Avoimet ovet arkipäivisin klo 13–16 osoitteessa Hammareninkatu 5 b, 1. krs.
- Yhteys soittamalla tai laittamalla WhatsApp-viestiä p. 040 197 5144

Lue lisää: ohjaamot.fi

Luotsista menokaveri

Kulttuurin pariin tai liikkumaan ei tarvitse lähteä yksin!

Jos kaipaat seuraa, voit tilata kulttuuriluotsin, joka lähtee kanssasi vaikkapa museoon, konserttiin ja kaupungin kulttuuriraitille. Liikunta- ja ympäristöluotsin kanssa voit lähteä esimerkiksi ulkoilemaan, vesijuoksemaan tai kaupungin kuntosaleille.

Luotsin voi tilata kuka tahansa täysi-ikäinen henkilö itselleen tai pienelle ryhmälle.

LUOTSINVÄLITYS PALVELEE

ma-to klo 10–12
P. 040 806 3910,
luotsivaraus@tampere.fi

Koe Tampere kulttuuriraitilla

Kulttuuriraitilla pääset tutustumaan Tampereeseen tunnettujen henkilöiden jalanjäljissä tai oppimaan uutta asuinalueista ja niiden historiasta. Valitse laajasta raitivalikoimasta mieleisesi ja kulje se läpi kävellen, pyöräillen, potkulautailien, autolla tai paikoillaan pysyen silloin, kun itselle sopii.

Tampereen kulttuuriraitit löytyvät muun muassa Tampere.Finland-sovelluksesta. tampere.fi/kulttuuriraitit

LAURA HAPPO

Ratkaisuja osaajapulaan Kansainvälisestä osaamiskeskuksesta

Suomea vielä opettelevissa työnhakijoissa piilee suuri hyödyntämätön potentiaali, ja yhä useampi työnantaja on halukas palkkaamaan kansainvälisiä osaajia.

Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelujen Kansainvälinen osaamiskeskus OSKE tukee vieraskielisiä työnhakijoita löytämään työtä tai koulutuksen. Asiakkaiden apuna on henkilökohtainen OMA-valmentaja, ja asiakkaiden työllistymistä voidaan helpottaa suomen kielen tuen avulla.

Monella OSKE:n asiakkaista on ammatillinen tai korkeakoulututkinto, mutta työllistymistä hidastaa kehittyvä suomen kielen taito ja se, ettei asiakkaille ole kertynyt työkokemusta Suomesta. OSKE tarjoaa työelämään siirtymässä oleville asiakkailleen työpaikoille jalkautuvaa suomen kielen tukea, jossa asiakas ja työnantaja saavat neuvoja uuden työntekijän kielen oppimiseen työpaikalla. Kielituki on auttanut monia työuran alkuun Suomessa, ja palvelu on saanut kiitosta asiakkailta ja työnantajilta.

tampere.fi/oske

Tampere kutsuu osaajia Suomeen

Tampereen kaupunki kokeilee uudenlaista konseptia houkutellessaan osaajia ja startup-yrittäjiä ulkomailta. International House Tampere järjesti syyskuussa 2023 hackathon-tyylisten rekrytointitapahtuman, johon kutsuttiin 10 ulkomaista hakijaa ja startup-yrittäjää perheineen kokemaan viideksi päiväksi aitoa tamperelaista elämäntapaa.

International House Tampere pyrkii saamaan ulkomaista osaamista Suomeen ja Tampereelle alueen elinkeinoelämän tarpeisiin osana valtakunnallista Talent Boost -toimintaa. Kansainväliset asiakkaat saavat apua ja tukea työhön, opiskeluun ja työnantajien kohtaamiseen liittyvissä asioissa.

TIINA MAKKONEN

Ukrainalainen Khadzhyradievin perhe osallistui syyskuun rekrytointitapahtumaan. "Olemme todella vaikuttuneita Tampereesta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista. Haluamme ehdottomasti muuttaa tänne, jos se vain on mahdollista", pienen Erika-tyttären isä **Dymitro Khadzhyradiev** hehkutti kaupungin järjestämässä tilaisuudessa. Tällä hetkellä perhe asuu Puolassa, jonne se muutti neljän Yhdysvalloissa vietetyn vuoden jälkeen.

Tampereen Vedestä osakeyhtiö 1.1.2024 alkaen

Tampereen Vesi muuttuu vuoden 2024 alusta liikelaitoksesta kaupungin kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi. Uusi osakeyhtiömuotoinen vesihuoltolaitos on osa Tampereen kaupunkikonsernia. Vesihuoltopalvelujen toiminta-alue pysyy ennallaan.

Tampereen Vesi Oy huolehtii edelleen tuttuun tapaan kaupunkilaisten vesi- ja jätevesihuollosta, eli toimintaan ei tule muutoksia. Organisaatiomuutoksessa yhtiölle tulee oma y-tunnus ja pankkitili, minkä vuoksi asiakkaan tekemät e-laskusopimukset Tampereen kaupungille päättyvät ja ne tulee uusiksi yhtiölle. Asiakkaita tiedotetaan tästä tarkemmin vuoden vaihteen lähestyessä.

Yhtiöittäminen ei aiheuta taksankorotuspaineita, ja veden hintakehityksen maltillisuus on asetettu yhtiön vuositavoitteeksi.

Kaipaako esiintyjää juhliisi tai vaikkapa ohjattua toimintaa järjestämäsi tapahtumaan?

KULTTUURIPANKKI on Tampereen kaupungin ylläpitämä maksuton palvelu, josta löydät pirkanmaalaiset kulttuurin ja taiteen tekijät sekä heidän tilattavat palvelunsa.

Tekijäksi kulttuuripankkiin voivat rekisteröityä ammattimaisesti toimivat pirkanmaalaiset taiteilijat, tuottajat, kulttuuri- ja taideyhdistykset ja -yhteisöt sekä taidelaitokset. Tilajaksi voi rekisteröityä kuka tahansa kulttuuri- tai taidepalveluja tarvitseva henkilö tai taho.

Tutustu Pirkanmaan kulttuuripankin toimintaan ja tarjontaan: kulttuuripankki.fi

TULEVAISUUS ON ÄLYKAUPUNGISSA

Tamperetta kehitetään aktiivisesti älykaupungiksi,
jossa kaikkien asukkaiden arki
on nykyistä helpompaa.

TEKSTI Tiina Makkonen

ARRIVING U

02
MIN

58
SEC

Tampere is known around the world as a pioneer in the area of smart cities. Individual smart projects have received a lot of international recognition.

"We are working to find a way to utilise data and artificial intelligence in carrying out a city organisation's basic task, which is to provide a better living and operating environment for people and businesses," says **Outi Valkama**, Programme Manager of the Data-Driven City for Citizens development programme.

LAURA VANZO / VISIT TAMPERE

Vuonna 1995 Tampereen pääkirjastossa Metsossa otettiin valtava digiharppaus, kun kirjastoon saatiin ensimmäinen asiakkaille tarkoitettu internetyhteydellä varustettu tietokonepäätte. Nyt, lähes 30 vuotta myöhemmin, monet asiat hoituvat omalla kännykällä missä paikassa tahansa. Pian kännykänkin käyttö nykymuodossaan saattaa tuntua vanhanaikaiselta. Digitalisaatio on vienyt meitä pitkälle, ja vauhti vain kiihtyy.

Tampereen kaupunki haluaa olla digitalisaatiokehityksen edelläkävijä. Älykkään Tampereen kehittämistä on viety eteenpäin jokaisella valtuustokaudella tällä vuosituonnilla.

– Digitalisaatiokehitys on ollut Tampereen kaupungin arjessa jo pitkään. Tällä hetkellä teemme töitä, jotta opimme hyödyntämään dataa ja tekoälyä kaupunkiorganisaation perustehtävissä eli olemaan ihmisille ja yrityksille parempi elin- ja toimintaympäristö, Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelman ohjelmapäällikkö **Outi Valkama** kertoo.

Palveluja asukkaiden tarpeisiin

Kaupungin monialaisissa kehitystiimeissä on teknisen alan osaajia mutta myös niitä, jotka tuovat kehitystyöhön mukaan käyttäjän kokemuksen ja tarpeet. Kehitystyötä tehdään aina ihmislähtöisesti.

– Emme mittaa onnistumista digitaalisten palvelujen määrällä vaan sillä, kuinka hyvin ihmiset kokevat digitalisaation tuovan aidosti toimivampia palveluja. Tampere on edelläkävijä siinä, miten teknologia tuodaan mukaan hyvän hallinnon periaatteisiin, Outi Valkama selittää.

– Haluamme saada digitalisaation hyödyt mukaan jokaisen kaupunkilaisen arkeen. Kun käyttäjä kokee palvelun helpoksi ja luontevaksi osaksi arkea, hänellä ei tarvitse olla erityistä osaamista erilaisten älylaitteiden käytössä. Tällä

HALUAMME SAADA DIGITALISAATION
HYÖDYT MUKAAN JOKAISEN
KAUPUNKILAISEN ARKEEN.

OUTI VALKAMA

hetkellä meidän täytyy ymmärtää teknologiaa, tulevaisuudessa teknologian täytyy ymmärtää meitä, Tampereen elinvoiman ja kilpailukyyn palvelualueen johtaja **Teppo Rantanen** havainnollistaa.

Kaksi maailmaa yhdessä

Tampere tunnetaan maailmalla älykaupunkien edelläkävijänä. Yksittäiset älyhankkeet ovat saaneet paljon kansainvälistäkin tunnustusta. Kesällä 2023 kaupunki toteutti Tampere Metaverse Visio 2040 -julkaisun, joka on herättänyt valtavasti kiinnostusta maailmalla. Metaversen avulla pyritään muun muassa rakentamaan Tampereen kaupunkiympäristöstä digitaalinen kaksonen ja tuomaan virtuaalinen ja fyysinen todellisuus yhteen kaupunkilaisten arjen tarpeisiin.

Se tuo valtavasti uusia mahdollisuuksia.

Työskentely digitaalisen muutoksen eturintamassa luo mahdollisuuksia kurkistaa tulevaisuuden teknologioihin. Voi hyvinkin olla, että esimerkiksi kännyköiden ja autojen navigaattorit ovat korvautuneet ensi vuosikymmenen loppuun mennessä normaalien lasien näköisillä älylaseilla, jotka ohjaavat kulkijat näiden haluamiin paikkoihin. Kokemus muistuttaa nykyistä enemmän normaalia käyttäytymistä ilman teknologiaa muun muassa siksi, että generatiivinen tekoäly ymmärtää puhetta.

Vain eettisesti kestäviä ratkaisuja

Digitalisaation kehittämiseen liittyy suuri määrä eettisiä näkökulmia, jotka täytyy huomioida etenkin, kun älykästä järjestelmää luodaan julkishallinnon tarpeisiin. Tampereen kaupungin kehittämisasiantuntija **Sanni Pöntinen** pohtii työkseen datan ja tekoälyn eettistä käyttöä. Hän muistuttaa, että kaiken kehityksen täytyy olla ihmislähtöistä. Teknologia ei ole itseisarvo, vaan sillä tavoitellaan hyötyjä ihmisille. Kun uusia asioita kehitellään, on niiden yhteydessä huomioitava muun muassa tasa-arvo, oikeudenmukaisuus, läpinäkyvyys, selittävyyden sekä turvallisuus ja yksityisyyden suoja.

– Lukuisat säädökset ohjaavat kehitystä, mutta tämän lisäksi tarvitaan eettistä harkintaa. Uusilla teknologioilla on vaikutuksia yksilöihin ja yhteiskuntaan niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Siksi älykaupunkikehitys on kaikkien kuntalaisten asia yrityksistä yhteisöihin ja tietysti politiikkaan, Pöntinen pohtii.

– Lopulta kaikki uudet teknologiat ovat vain työkaluja, joita me ihmiset ohjaamme. Myös tulevaisuuden älykaupungissa ihmiset tekevät päätökset. Teknologioitten avulla saamme paremmin tietoa päättäjille, jotta he osaavat tehdä oikeita päätöksiä, kehittämispäällikkö **Tiia Joki** selittää.

Metaverse kuuluu Tampereen tulevaisuuteen, se on varmaa.

– Nimityksiä saatetaan muuttaa, mutta asia sinänsä ei muutu: virtuaalinen ja fyysinen todellisuus liitetään yhteen, se on tulevaisuutta, Teppo Rantanen sanoo.

LAURA HAPPO

MIKKO VARES

Älykaupunki kaupunkilaisille

on valtuustokaudella 2021–2025 toimiva kehitysohjelma, jonka tavoitteena on tamperelaisten hyvinvoinnin lisääminen, kaupungin osaamisen kehittäminen, alueen elinvoiman vahvistaminen sekä uuden liiketoiminnan mahdollisuuksien edistäminen datan ja kestävästä digitaalisen murroksen avulla.

Tampere Metaverse Visio 2040

on Tampereen kaupungin Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelman toteuttama julkaisu, joka ideoi ja esittelee metaversumin mahdollisuuksia tulevaisuuden kaupunkikehitykselle. Julkaisu on tehty yhteistyössä Lontoolaisen Metaverse Institutin kanssa.

tampere.fi/alykaupunkikaupunkilaisille

ÄLYKAUPUNKIHANKKEET TUOTTAVAT UUDENLAISIA PALVELUITA

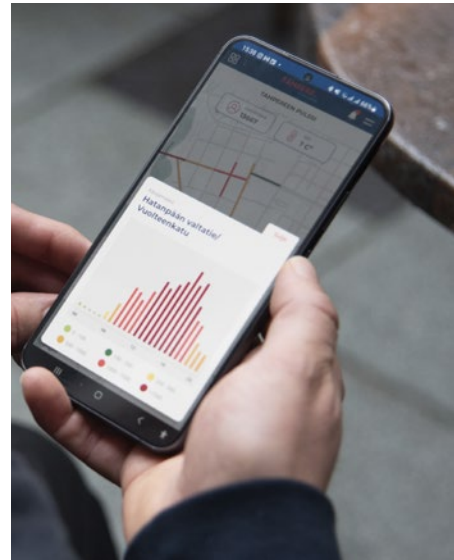
Turvallisempien elämysten tueksi

Kesällä 2023 Blockfestin yhteydessä käytettiin ensimmäisen kerran ohjelmoitavaa valaistusta, joka on osa älykkääseen teknologiaan perustuvaa SURE-palvelumallia.

Älykkäällä valaistuksella voidaan ohjata suurtaapahtumiin saapuvien ja sieltä poistuvien ihmisvirtojen liikkumista ja samalla parantaa katu ympäristön turvallisuutta. Voidaan esimerkiksi heijastaa vaihtuvia kuvioita rakennusten seiniin ja näin opastaa tapahtumakävijöitä oikeaan suuntaan.

Palvelumallin kehittämisen tavoitteena on sujuvoittaa tamperelaisten liikkumista keskustassa ja tehdä kaupungissa järjestettävistä elämyksistä entistä houkuttelevampia.

Viime vuonna SURE-hanke valittiin finalistiksi Barcelonan World Smart City Awards -kilpailussa.

Kävijävirtojen ennakointiin

Tampereen Pulssi on uusi digitaalinen työkalu, jonka avulla yritykset voivat ennakoida kävijävirtoja Tampereen keskustassa. Palvelun pilottivaiheessa on kerätty dataa liikennekameroista, sääennusteista, viikonpäivistä ja Nokia Arenan tapahtumista. Seuraavan kahden vuoden aikana palvelu laajenee koko keskustan alueelle ja tarjoaa yhä persoonidumpia käyttömahdollisuuksia.

– Kävijävirtojen ja niiden suuntien ennakoiminen on ravintolayrittäjälle todella tärkeää. Se vaikuttaa muun muassa työvuorolistojen suunnitteluun ja tavaratilauksiin. Tästä tulee varmasti todella hyvä työkalu meidän tarpeisiin, kiittelee GastroPub Nordicin omistaja **Antti Aro**.

Pulssi on vapaasti kaikkien käytettävissä **Tampere.fi**-sovelluksessa.

Smart city projects produce new kinds of services. **Tampereen Pulssi** is a new digital tool that allows businesses to predict visitor flows in the centre of Tampere. With the **SURE service model**, event security operators and authorities will be able to use a shared snapshot platform to support management and decision-making.

Älykäs Tampere, mikä se on ja miten se muuttaa elämää Tampereella?

MIKKO VARES

KUVA: TIINA MAKKONEN

GALLUP

Minkälainen on Tampere silloin, kun olen aikuinen?

Pellervon koulun eka- ja toka-luokkalaiset kertovat toiveistaan ja haaveistaan.

Tykkään puista ja valokoristeista. Kuuset voisivat olla koristeltuja muulloinkin kuin jouluna.

EDVIN TOIKKA, 7 V.

Haluaisin elää kaupungissa, jossa on paljon kukkia ja aurinko paistaa aina.

ADA ENWE, 7 V.

Haluaisin elää hyvässä maailmassa, jossa ei ole väkivaltaa ja luontoa suojellaan. On tärkeää että on pörriäisiä ja niillä pesiä.

HERMANNI HAAPAKANNI, 7 V.

Tykkään luonnosta. Kun katson oman kodin parvekkeelta, toivon, että näen paljon puita.

SERAFINA SHEMARI, 7 V.

Kun olen aikuinen, autot näyttävät kulhoilta ja leijuvat ilmassa voimakentän avulla. Pyöriä ei tarvita, kun voi liikkua ilmojen halki pelkän kypärän avulla.

EMIL HERRA, 8 V.

Toivoisin, että olisi enemmän metsiä ja uusia taloja rakennettaisiin vähemmän. Autot olisivat kokonaan pakokaasuttomia.

OONA KARSIO, 8 V.

YHDESSÄ SELVITÄÄN KAIKESTA

Kun Kalervo Kummola valittiin toukokuussa 2023 Tampereen kaupungin uudeksi pormestariksi, hän tiesi, mitä odottaa kaksivuotiskaudeltaan.

TEKSTI Tiina Makkonen

– Tiesin jo aika kauan, että kokoomus haluaa **Anna-Kaisa Iksen** eduskuntaan ja sitä kautta ministeriksi. Siinä mielessä osasin odottaa, että valinta osuu minuun. Ensimmäiset kuukaudet pormestarina ovat olleet aika lailla sitä, mitä ajattelin. Olen ollut niin pitkään erilaisissa tärkeissä kaupungin luottamustehtävissä, että olin hyvin selvillä siitä, mitä eteen tulee, pormestari kertoo.

– Toimikauteni ensimmäistä budjettia on valmisteltu siten, että ensi vuosi mennään aika lailla ilman leikkauksia eikä seuraavanakaan vuonna toivottavasti jouduta kovin rajuihin säästötalkoisiin. Mutta on kyllä syytä varautua siihen, että lähivuosina eletään huonompia aikoja. Investoinneista ei kuitenkaan säästetä, niitä jatketaan suunnitelmien mukaan, Kummola arvioi.

Menestyksen eteen on juostava

Pormestari on mielissään Tampereen maineesta ja menestyksestä.

– Tietysti on tosi mukava johtaa kaupunkia, joka on jo monena vuotena voittanut Suomen vetovoimaisimman kaupungin tittelin. Mieluummin johdan tätä kuin kaupunkia, jossa asukasluku vähenee eikä mitään valoa näy tunnelin päässä.

– Tampereella on selvästi hyvän kierre päällä. Siitä saa olla tyytyväinen ja ylpeä, mutta siihen ei pidä tuudittautua. Pitää juosta kovaa, että pysyy paikallaan. Se on kieltämättä hengästyttävää, mutta onhan siinä lohtuna, ettei ole juoksemassa yksin.

Kummolan puheissa kaupungin menestyksen avaintekijöiksi nousevat ratikka- ja areenahankkeet. Ne ovat tuoneet alueelle pöhinää ja kasvattaneet kaupungin suosiota. Niiden kuten monien muidenkin tärkeiden asioiden eteenpäin vieminen on vaatinut vahvaa poliittista konsensusta.

– Monet kaupungit ovat meille kateellisia siitä, kuinka hyvin pystymme tekemään poliittisten ryhmien välillä yksimielisiä päätöksiä. Se on tärkeä menestystekijä. Aika monissa kaupungeissa suuristakaan linjauksista ei päästä yksimielisyyteen. Se hidastaa kehitystä.

Paras paikka asua

Kummolan pesti pormestarina jatkuu vuoden 2025 toukokuun loppuun saakka. Kun kausi päättyy, hän toivoo pysty-neensä pitämään kaupungin nosteen yllä.

– Lapset ovat meidän tulevaisuus. Tämä asia täytyy muistaa kaikessa päätöksenteossa. Varhaiskasvatus ja perusopetus ovat kaupungin ylivoimaisesti suurimmat palvelut. Kun siellä voidaan hyvin, koko kaupunki voi hyvin.

– Meidän on saatava korkeasti koulutetut ihmiset pysymään Tampereen seudulla ja pystyttävä houkuttelemaan myös ulkomailta tulevia osaajia asettumaan perheineen tänne.

– Meillä on hyvä ja kaunis kaupunki. Luonto ja maaseutu ovat lähellä, kulttuuria ja tapahtumia on tarjolla valtavasti. Kun itse aikamani muutin Turusta Tampereelle, ajattelin vuoden verran, että saatan vielä joskus muuttaa takaisin. Sen jälkeen tajusin, että en muuta täältä minnekään, Kalervo Kummola vakuuttaa. ■

HALUATKO KUULLA, KYSYÄ TAI KESKUSTELLA TAMPEREEN AJANKOHTAISISTA ASIOISTA?

Osallistu kaikille avoimiin Tamperelaisten iltoihin, joissa ajankohtaisia asioita esittämässä, tamperelaisten kysymyksiin vastaamassa ja keskusteluihin osallistumassa on pormestari Kalervo Kummolan lisäksi muitakin kaupungin päättäjiä.

Seuraa Tampereen kaupungin Facebookia. Sieltä saat tietoa muun muassa tulevista Tamperelaisten illoista.

In May 2023, Kalervo Kummola was elected as the new Mayor of Tampere. He aims to maintain the city's momentum by, among other things, prioritising investments.

Lylyn perheen minikokoinen hyötypuutarha oli kesällä hyvässä hoidossa.

Hiilineutraaleja tekoja

JOKAINEN VOI TEHDÄ JOTAIN

Lylyjen perheessä ympäristöasiat on otettu huomioon monessa arjen pienessä teossa. Selvityksen mukaan tamperelaiset ovat kiinnostuneita tekemään kestäviä arjen valintoja.

TEKSTI JA KUVAT Tiina Makkonen

Carbon Neutral Actions is one of Tampere's three development programmes during the current parliamentary term.

The programme's objective is to work together with Tampere residents to find ways in which everyone can promote carbon neutrality and the circular economy in their everyday lives. According to a report, Tampere residents are interested in making sustainable everyday choices.

Neljävuoτίας **Pihla** on oppinut pari kuu-kautta sitten pyöräilemään. Polkeminen on sujunut alusta lähtien ilman apupyöriä. Pyöräilytaito on perheessä arvokas asia, sillä myös Pihlan vanhemmat ovat innokkaita pyöräilijöitä. Isä vie päivittäin lapset päivähoitoon pyörällä ja jatkaa siitä Ylöjärven puolelle töihin samoilla polkimilla.

– Kun on ryhmäpaine, ei voi keksiä tekosyitä, **Jani Lyly** naureskelee. Hänen naapurinsa on myös hänen työkaverinsa. On sovittu, että työmatkat kuljetaan yhdessä – pyörällä.

– Kun on tullut omia lapsia, on alkanut yhä enemmän miettiä sitä, minkälaisen maailman heille haluaa jättää. Omilla arjen teoilla on väliä, **Karoline Lyly** pohtii.

Lylyn perhe muutti Tampereelle 1,5 vuotta sitten Oulusta. Perheen nuorimmainen, pian vuoden täyttävä Toivo alkaa isosiskojensa tapaan käydä päivähoitossa, kun äiti palailee vanhempainvapaalta töihin.

– Katsotaan, pystynkö minäkin kulkemaan kesäkaudet töissä pyörällä. Ajan puute on usein se tekijä, joka estää toimimasta tavalla, joka olisi ekologisin, Karoline Lyly miettii.

Perheellä on auto, mutta sitä käytetään lähinnä vain pitkillä matkoilla ja silloin, kun ostokset ovat niin suuria tai painavia, että niitä on hankala kuljettaa kotiin muuten.

Rahalla on merkitystä

Tampereen kaupunki kyseli viime keväänä kolmen eri alueen asukailta, miten he huomioivat kestävä tulevaisuuden arjessaan. Selvitys osoitti, että tamperelaiset suhtautuvat hyvin myönteisesti ekologisuuteen ja kestävyYTEEN.

Yleisimpiä kestävä arjen tekoja ovat lyhyiden matkojen kulkeminen kävellen tai pyörällä, energiankulutuksen minimointi ja tavaroiden hankkiminen käytettyinä.

Lylylle kierrättäminen on arkipäivää.

– Just tänään vietiin taas yksi satsi lasten tavaroita myyntiin. Matkaan tarttui kaksi mekkoa Hilla-tytölle ja Toivolle kengät. Ostamme ja myymme paljon myös netin kauppa-paikoilla. Jos meillä ei jotain käytetä, se laitetaan kiertoon eikä jätetä nurkkiin kuljeksimaan. Kierrättäminen on kestävä toimintaa, joka on myös taloudellisesti järkevää, perheen aikuiset kertovat.

Heidän kuten monien muidenkin tamperelaisten arjessa ympäristönäkökulma otetaan huomioon sitä varmemmin, mitä enemmän se tuottaa myös taloudellista hyötyä.

Ruokavalinnat syyniin

Lylyn viisihenkinen perhe asuu uudessa paritalossa Iku-rin pientaloalueella. Energiaratkaisut on mietitty järkeviksi rakentamisen yhteydessä. Monilla muillakin alueen asuk-

KULUTUKSEN PÄÄSTÖT
MUODOSTUVAT MEIDÄN
JOKAPÄIVÄISISTÄ VALINNOISTAMME,
JOTEN KAIKKIEN TEOILLA ON
MERKITYSTÄ

kailla olisi kyselytutkimuksen mukaan halukkuutta parantaa kotinsa energiatehokkuutta, mutta siihen ei tällä hetkellä ole välttämättä varaa. Monet vaikuttavimmat muutokset kohti kestävämpää elämäntapaa vaativat suuria rahallisia panostuksia.

Kestävä arjen ruokatottumuksissa tamperelaisilla on paljon parannettavaa.

– Meilläkin ruoka on se, missä olisi eniten tehtävää. Syömme ainakin kaksi kertaa viikossa kasvisruokaa ja suosimme lähiruokaa, mutta enemmänkin voisi tehdä, Karoline Lyly pohtii.

– Hoidan kompostorin tehtäviä ja syön sen, mitä lapsilta jää. Meillä on hyvin vähän ruokahävikkiä, Jani Lyly lisää.

Pienikin teko riittää

Tampere pyrkii olemaan hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. – Kulutuksen päästöt muodostuvat meidän jokapäiväisistä valinnoistamme, joten kaikkien teoilla on merkitystä, Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelman ohjelmapäällikkö **Tiina Leinonen** muistuttaa.

Pihla ja Hilla hihkuvat innosta, kun päiväkotipäivä on ohi ja isä on tullut hakemaan pyörällä kotiin.

Monien tamperelaisten arki täyttyy työstä, lastenhoidosta, harrastuksista ja pakollisten asioiden hoitamisesta. Asukkaat kertovat, että valinnat tehdään usein autopilotilla ja helpoimmalla mahdollisella tavalla. Asiat, jotka vaativat perehtymistä, paneutumista tai vaivannäköä jäävät valitsematta. Kestäviin valintoihin jaksaa paneutua, kun omassa elämässä asiat ovat kunnossa.

– Tykkäämme käydä lasten kanssa luontoretkillä. Arvostamme kaupunkia, jonka ympäristöstä löytyy paljon kivoja retkeilypaikkoja, Karoline ja Jani Lyly sanovat. ■

HIILINEUTRAALEJA TEKOJA on yksi Tampereen kolmesta kehitysohjelmasta kuluvalle valtuustokaudella.

Sen tavoitteena on yhdessä tamperelaisten kanssa löytää keinoja, joiden avulla kaikki voivat edistää hiilineutraaliutta ja kiertotaloutta arjessaan.

Viime keväänä kaupunki selvitti kyselytutkimuksen keinoin muun muassa sitä, minkälaisia arjen kestäviä tekoja ohjelman kohdealueiden (Vuores, Tesoma ja sen lähialueet sekä Leinola ja Vehmainen) asukkaat ovat valmiita tekemään.

Lue lisää
tamperere.fi/hiilineutraalejatekoja

5 vinkkiä kestäviin elämäntapoihin

1 LISÄÄ KASVIKSIA

Arkiset ruokavalinnat ovat helppo tapa pienentää omaa hiilijalanjälkeä. Kokeile kasvisruokaa kerran viikossa, vaihda naudanliha broileriin ja suosi mahdollisuuksien mukaan suomalaista järvikalaa tai riistaa.

2 VAIHDA AUTO JULKISIIN

Jätä auto kotiin ja hyppää bussin tai ratikan kyytiin. Taita lyhyet matkat pyörällä tai jalan, niin kuntokin kasvaa kohisten.

3 HUOLLA JA KORJAA TAVAROITASI

Rakasta omistamiasi tavaroita. Käytä kengät suutarilla ja rikki mennyt pienkone korjaajalla, paikkaa pienet reiät vaatteista ja huolla käyttötavaroita säännöllisesti.

4 LAINAA, VUOKRAA, JAA

Tarvitsetko porakonetta vai reiän seinään? Pohdi, tarvitsetko uutta tavaraa vai voisiko sen lainata tai vuokrata. Monet harvoin tarvittavat tavarat voi myös hankkia yhdessä naapurin tai sukulaisen kanssa.

5 SÄÄSTÄ ENERGIAA

Laske kotisi huonelämpötilaa asteella tai parilla ja lyhennä suihkussa viettämäsi aikaa minuutilla. Älä tuhlaa sähköä tai lämmintä vettä, niin lompakkosikin kiittää.

LÄHDE: Ekokumppanit

JEREN TREENIPÄIVÄ:

Klo 7.00 Herätys

Klo 8–9.30 Aamutreenit: urheilulukiossa noin kolmena aamuna. Niihin kuuluu lihaskuntoa ja kestävyysharjoittelua

Klo 10–15 Koulua

Klo 15.30 Iltatreenit: Talvisin Messu- ja Urheilukeskuksessa, ja treenit tehdään oman valmentajan kanssa. Lauantaisin mäkitreeniä. Viikkoon kuuluu paljon huoltavaa treeniä. Kisojen lähestyessä treenitahtia tiputetaan

Jere Haapalainen

RENNOLLA OTTEELLA KOHTI MENESTYSTÄ

TEKSTI Saara Ignatius // KUVA Sami Helenius

Joskus käy niin, että suunnitelmat toteutuvat. Näin kävi **Jere Haapalaiselle**, 19, jolla on takanaan huikea kisakausi ja edessä isommat tavoitteet. Tampere on tarjonnut menestykselle hyvät puitteet.

Monen kansainvälisesti menestyneen huippu-urheilijan ensi kosketus urheiluraan on saanut alkunsa kaupungin liikuntapaikoilta, niin myös tamperelaisen Jere Haapalaisen, joka kiittelee kotikaupunkiaan hyvistä harjoittelumahdollisuuksista. Tampere on tarjonnut hänelle puitteet treenata, kun tähtäimenä on tie yleisurheilun huipulle.

– Tampere on iso paikka ja täältä on aina tullut kovia urheilijoita. Kaikki tarvittavat palvelut ja urheilupaikat löytyvät, hän kiittelee.

Jere Haapalaisen mielipaikka treeneille on Tampereen Messu- ja Urheilukeskus.

– Siellä on hyvät olosuhteet treenata, kuten rata ja sali. Kaikki on kohdillaan. Mielitreenini ovat valmistautumisharjoitukset kisaa varten, kun hallissa vedetään piikkarit jalassa kovaa juoksua tai aitatreenejä.

Jere Haapalaisella on takanaan onnistunut kisakausi, joka huipentui Jerusalemin nuorten kisoihin aitojen 400 metrillä. Haapalainen teki uuden Suomen alle 20-vuotiaiden ennätyksen aikaan 50.02.

– On ollut erittäin palkitseva kausi. Kävi vähän niin, että kaikki meni nappiin, Haapalainen kertoo Sammon keskustelukion kirjastossa, jossa hän valmistautui alkusyksyllä matematiikan ja ruotsin kielen kirjoituksiin.

Haapalainen ja hänen pitkäaikainen valmentajansa **Juha Lehto** eivät tehneet treeniohjelmaan suuria muutoksia, mutta kunnan kannalta kävi tuuri. Sairastumisia tai vammoja ei tullut ja suunnitellut treenit oli mahdollista toteuttaa.

Kotiseura Tampereen Pyrinnöllä on ollut tapana kasvattaa urheilijoita monissa lajeissa. Haapalaisella onkin 10-ottelijan tausta. Juuri monipuolisuudella on hänen mukaansa iso vaikutus menestykseen.

Motivaatio ja tuki kohdillaan

Koska liikkuminen on ollut Haapalaisen perheessä elämäntapa, ei sitä osaa kyseenalaistaa. Terve suhtautuminen urheiluun kuuluu kaikessa.

– Rentoudun liikkumalla. Pelaan fresbeegolfia ja golfia, saatan käydä lenkillä vapaallakin, Haapalainen naurahtaa.

– En muista, että mua olisi ikinä painostettu lenkille. On oltu vain isosti mukana, palo on lähtenyt itsestäni.

Haapalaiselle erään tukijoukon merkitys on korvaamaton.

– Valmentajallani lisäksi on viisi urheilijaa, joiden kanssa teemme treenit yhdessä. Porukasta on iso apu, kun pitää aamulla lähteä uimahallille vesijuoksemaan. Tunnumme toisemme jo 10 vuoden ajalta ja kannustamme toisiamme. Olemme vapaa-aikanakin parhaita kavereita. Poikien kanssa käymme usein Kaupinojan saunassa rentoutumassa.

Ryhmään kuuluvat Haapalaisen lisäksi **Jaakko Lingus**, **Konsta Kankainen**, **Eino Perämää**, **Dani Lirkki** ja **Ada Varvio**.

Uudet haasteet polttelevat

Haapalaisen tavoitteena on täysi ammattiuurheilu-ura. Nuorten kisat ovat hänen osalta nyt takana ja uudet haasteet polttelevat.

– Ensi kaudella tavoitteena on aikuisten arvokisapaikka. Sellainen voi olla yleisurheilun EM-kisat Roomassa tai jopa Pariisin olympialaiset. Haapalainen kuitenkin tietää, että se vaatisi kuluneen kauden kaltaista kehitystä ja onnistumisia.

Loppuun vielä ajatusleikki: Millainen olisi paras tulevaisuuden Tampere urheilijalle?

– Urheilupaikkojen kunnosta on hyvä pitää huolta, mutta mielestäni asiat ovat nytkin hyvin. Tärkeämpää on, että harjoittelupaikkoihin pääsee hyvin. Jokaisen lajiryhmän harjoituspaikat on hyvä olla käytettävissä ympäri vuoden. Mielestäni kaikki toimii. ■

Pidä huolta itsestäsi ja ota hyöty irti kaupungin liikuntapaikoista

Tampereella on tarjolla erinomaiset puitteet niin sisä- kuin ulkoliikuntaankin, oletpa sitten kuntoliikunnan harrastaja tai huipulle tähtäävä kilpaurheilija. Uimahalleja sekä sisä- ja ulkoliikuntasaleja löytyy eri kaupunginosista. Pallopelien ystäville on käytössä useita palloiluhalleja sekä ulkokenttiä. Messu- ja Urheilukeskus sekä Nääs-halli ovat sisäliikunnan ja yleisurheilun harrastajien käytössä.

Lenkkeilijöille on kilometreittäin ulkoilureittejä ja talvisin hiihtäjille hyvin hoidettu latureitistö.

Talvipakkasilla jäädytetään useita luistelukenttiä. Jäähallien sekä Sorsapuiston ja Koulukadun tekojäiden lisäksi valmistellaan uusia tekojääratioja Hervantaan ja Lielahteen. Tampereella myös sijaitsee Suomen hienoimmaksi mainittu skeittipuisto Iso-Vilunen sekä maailmanluokan mitat täyttävä frisbeegolfrata Alasjärvellä.

tampere.fi/liikunta

ASKEL NOUSEE KEVYEMMIN

Tampereen kaupungin liikuntaneuvonta liikuttaa vuosittain satoja tamperelaisia. Liikunnanohjaajat osaavat poimia ison kaupungin monipuolisesta liikuntatarjonnasta jokaiselle sopivaa kunnonkohotusta.

TEKSTI Hanna Pehkonen // KUVA Sami Helenius

Liikunnanohjaaja **Sari Helminen** säätää jalkaprässin vastusta Tampereen uintikeskuksen kuntosalilla.

– Miltäs tämä tuntuu sinusta? hän kysyy laitetta kokeilevalta mieheltä.

– Tämä on mun miellilaitte! huudahtaa **Kauko Rahko**.

75-vuotias Rahko on käynyt uintikeskuksessa seniorien ryhmäliikunnassa kolme kertaa. Maanantaina on kuntosaliryhmä ja perjantaina vesiliikuntaa.

– Keskiviikolle sopisi vielä jotakin, hän sanoo Helmistä vilkaisten.

Helminen ehdottaa ulkomuistista sauvakävelyporukkaa ja kävelytreffejä ja toppuuttelee nuoruuden mailapelien perään haikailevaa Rahkoa.

Helminen mukaan liikuntaneuvonnan kantava ajatus on, että liikuntaneuvojat tuntevat paikalliset liikuntamahdollisuudet. Hän ottaa asiakkaita vastaan Tipotien ja Hatanpään terveysasemilla, ja ensimmäisen tapaamisen jälkeen kohdataan usein ryhmäliikunnan tai muun liikunnanohjauksen parissa. Tipotien terveysasemalla Helminen tapasi Rahkonkin ensimmäisen kerran huhtikuussa. Silloin sovittiin, että aika liikuntaharrastuksen aloittamiseen on sopiva syksyllä, jolloin Rahkon kesän elämänmuutokset on ohitettu ja uudet liikuntaryhmät ovat alkamassa.

– Tipotien terveysasemalla hoitaja osasi ehdottaa liikuntaneuvontaa, Helminen kertoo tyytyväisenä.

Pitää malttaa, toteavat Kauko Rahko ja liikunnanohjaaja Sari Helminen, vaikka Rahkon tekisi mieli lisätä vastusta laitteessa kuin laitteessa.

Every year, the City of Tampere's sports counselling service encourages hundreds of Tampere residents to get moving. The service is free of charge and meant for everyone regardless of age or life circumstances.

TAMPEREEN KAUPUNKI / SARI HELMINEN

Liikuntapuisto Lielahteen

Lielahteen valmistuu vuonna 2023 uusi liikuntapuisto, jossa on juoksurata, pituushyppypaikka, beach volley -kenttä, ulkokuntosali, liikunnallinen leikkialue ja talvisin tekojää. Alkukesällä paikalla oli pop up -ulkokuntosali. Sen käyttäjiltä kerättiin palautetta, jonka mukaan 98 prosenttia piti kuntosalia hyvänä tai erinomaisena. 87 prosenttia kävijöistä tuli alle kolmen kilometrin päästä.

– Lähiliikuntapaikka tämä on. Ulkokuntosali pitäisi selvästi olla joka kaupunginosassa, toteaa Tampereen liikuntapäällikkö **Mikko Heinonen** kaupungin liikuntapalveluista.

80 PROSENTTIA KÄVIJÖISTÄ ON YLI 60-VUOTIAITA, MUTTA MUKANA ON ENENEVÄSSÄ MÄÄRIN TYÖIKÄISIÄ.

Yhteistyö on tärkeää, jotta ihmiset saadaan ohjattua liikunnan polulle.

– Eivät neuvoja kaipaavat tule niitä liikuntapaikoilta kysymään. He käyvät terveysasemilla, apteekeissa ja työllisyyspalveluissa, Helminen sanoo.

Tampereella kaikki on mahdollista

Rahkon tavoitteena on saada lisää voimaa ja pudottaa painoa.

– Ja Pyynikin vitonen, sanoo mies ja kertoo vuonna 2017 ennen sairastelukierrettä kävelleensä Pyynikin kympin. Väliin on mahtunut aikoja, jolloin 600 metriäkin on ollut liikaa.

– Kaukon kohdalla on tärkeintä, että hän on motivoitunut ja miettinyt jo pitkään tapoja kunnon kohottamiseen, Helminen kertoo.

Ihmisten tapaaminen on iso osa ryhmäliikuntaa.

– Parempi se on lähteä kuin istua nojatuolissa ja tuijottaa telkkarista tv-sarjoja, jotka eivät kiinnosta, yksin asuva Rahko hymähtää.

– Mietin tänne kävellessäni, että jo nyt muutaman kerän jälkeen askel nousee kevyemmin.

Suurin osa liikuntaneuvonnan asiakkaista voidaan ryhmitellä kolmeen ryhmään. On eläkkeelle jääviä, joilla päiviin jääkin yhtäkkiä paljon aikaa. Helminen korostaa, että tämä elämänvaihe on kriittinen ja hakeutuminen liikuntapalvelujen pariin on oiva ratkaisu. Toinen ryhmä ovat juuri Tampereelle muuttaneet, jotka eivät löydä ison kaupungin laajasta tarjonnasta itselleen sopivinta vaihtoehtoa. Kolmantena ovat ihmiset, jotka hakeutuvat tai ohjataan liikuntaneuvontaan jonkin sairauden takia. Diabetes, sydän- ja verisuonitaudit ja masennus ovat tyypillisiä sairauksia, joita voidaan helpottaa liikunnalla.

– 80 prosenttia kävijöistä on yli 60-vuotiaita, mutta mukana on enenevässä määrin työikäisiä. Entistä nuoremmat sairastavat tuki- ja liikuntaelinvaijoja, Helminen kertoo.

Rahko ylistää Tampereen monipuolista liikuntatarjontaa.

– Täällä on kaikki mahdollista, täytyy vain tarttua. Ja minä olen nyt tarttunut, hän sanoo.

Liikuntaneuvonta ja ryhmät ovat yllättäneet hänet positiivisesti.

– Minulla on jatkosta tavattoman suuret odotukset. ■

MIKÄ LIIKUNTANEUVONTA?

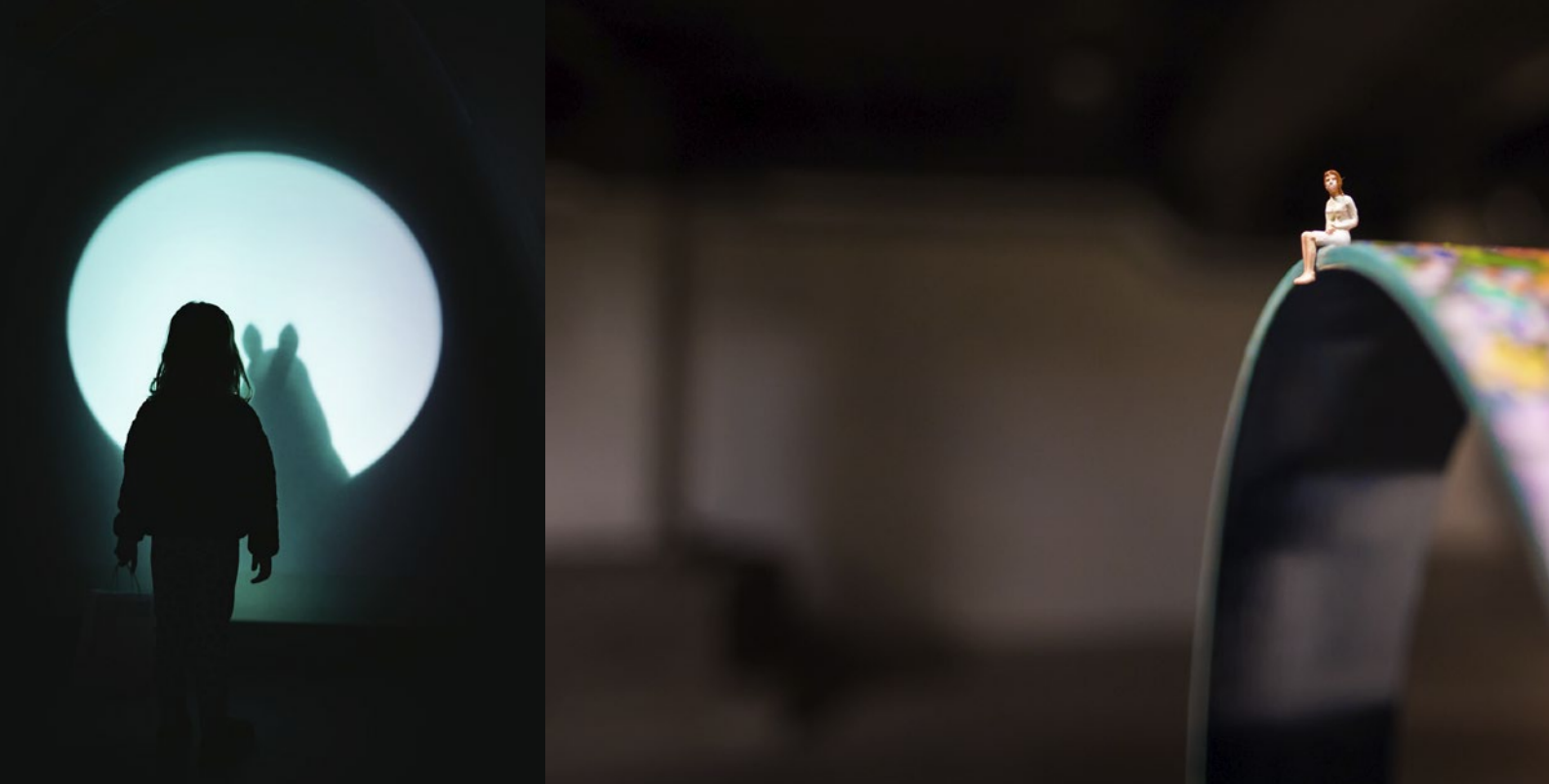
Tampereen kaupungin liikuntaneuvonta on

- maksutonta
- tarkoitettu kaikille iästä ja elämäntilanteesta riippumatta
- liikunnanohjaajan opastusta liikuntamahdollisuuksien pariin
- puhelinneuvontaa, sähköposteja tai tapaamisia terveyskeskuksissa tai Tampereen uintikeskuksessa

Liikuntaneuvontaan ohjataan sosiaali- ja terveyspalveluista, työllisyyspalveluista ja Liikkujan apteekeista tai tullaan oma-aloitteisesti.

Lue lisää
tampere.fi/liikuntaneuvonta

TAMPEREEN KULTTUURIPALVELUT TÄHYÄÄ KORKEALLE

Tampereen kulttuuripalvelujen tehtävänä on tarjota asukkaille ja vierailijoille elämyksiä sekä mahdollisuuksia uuden oppimiseen ja itsensä ilmaisuun. Kulttuuripalveluilla halutaan tukea asukkaiden hyvinvointia ja lisätä Tampereen ja maakunnan vetovoimaa omaleimaisena asuin- ja matkailupaikkakuntana.

Kaupungin kulttuurijohtaja **Juha Ahonen** kuvailee, että kaupungin kulttuuripalvelut seisovat kahdella jalalla. Toisella jalalla ovat matalan kynnyksen saatettavat palvelut kuntalaisille, toisella kansainvälisen tason tapahtuma- ja kulttuuritarjonta, jonka tavoitteena on kasvattaa kaupungin veto- ja pitovoimaa.

– Ensimmäinen jalka on eetokseltaan tärkein. Sen tarkoituksena on tuottaa hyvinvointia tamperelaisille. Kehitämme koko ajan tapoja, joilla saamme aktivoitua kaupunkilaiset käyttämään palveluita. Olemme huomanneet, että koronan jälkeen erityisesti osa ikääntyneistä ihmisistä ei ole löytänyt takaisin kulttuuripalvelujen äärelle. Myös kotiin tuotavia palveluita kehitetään, jotta kaikki voivat käyttää esimerkiksi kirjaston kirjoja, Juha Ahonen kertoo.

Hän kehuu muun muassa Kaikukorttia, joka mahdollistaa osallistumisen maksullisiin toimintoihin niille, joilla saattaa olla tiukka taloudellinen elämäntilanne.

Tilaa uuden luomiselle

Tampere tunnetaan tapahtumien kaupunkina. Pirkanmaan Festivaalit -yhdistykseen kuuluu yli 30 erilaista kulttuurifestivaalia.

– Se on paljon. Kaupunki on historian saatossa pystynyt investoimaan hyvin tapahtuma-alustoihin. On ymmärretty, että elämystalous on keskeinen osa kaupungin vetovoimaa ja kasvutekijöitä. Tulevaisuudessa meidän on yhä parem-

min nähtävä, mitä kukin tekee ja toimittava yhdessä, jotta voimme luoda uutta. Nykyisiin kaavoihin ei voi jämähtää.

– Jotta positiivinen pohinä pysyy yllä, tarvitaan paneutumista erityisesti vapaan kentän toimijoiden tukemiseen. Historia on näyttänyt, että yhden luovan tekijän tuotanto saattaa monistua moniin uusiin muotoihin. Ajatellaan nyt vaikkapa Aleksis Kiven näytelmiä tai Eino Leinon runoja. Tällaiselle täytyy antaa tilaisuus.

Juha Ahonen katselee tyytyväisenä muun muassa sitä, kuinka tyhjentyneiden kivijalkaliikkeiden siirtyminen muualle ei ole jättänyt tiloja tyhjiilleen, vaan niihin on ilmestynyt erilaisia luovan alan toimijoita. Se vie kohti Tampereen tavoitetta olla luovien ihmisten koti.

– Olemme luoneet viihdepuolelle tosi hyvin edellytyksiä, joiden avulla Tampere voi nousta muun muassa Pohjoismaiden suurimmaksi elämiskaupungiksi. Nyt samantyyppisiä edellytyksiä pitäisi luoda myös ei niin viihteenomaiselle taiteelliselle tuotannolle, Ahonen painottaa. ■

TEKSTI Tiina Makkonen

KUVAT Matias Ahonen ja Laura Vanzo / Visit Tampere

Cultural services aim to support the well-being of residents while increasing the attractiveness of Tampere and the region as a unique place of residence and tourism.

TAMPEREEN FILHARMONIA ON KAUPUNGIN KANSAIN- VÄLISIN TYÖYHTEISÖ

Lähes kolmannes kaupunginorkesterin yli 100 jäsenestä on tullut ulkomailta. Filharmoniaassa on edustettuna yli 10 eri kansallisuutta. Uudet soittajat valitaan koesoittoilla, ja kierroksista osa toteutetaan anonymisti vain ääni ratkaisee -periaatteella.
tamperefilharmonia.fi

KUVAT Ville Hautakangas

Johannes Põlda on Tampere Filharmonian konserttimestari

"Tulin sijaistamaan orkesterin konserttimestaria vuoden 2022 syksyllä viideksi viikoksi. Ihastuin sinä aikana sekä upeaan orkesteriin että viihtyisään ja lapsiystävälliseen kaupunkiin. Kun konserttimestarin paikka tuli auki, ilmoittauduin koesoittoon ja tässä nyt olen! Myös perheeni on muuttanut tänne Virostä."

María Garcia soittaa Tampere Filharmoniaassa I-viulua

"Tulin vuonna 2021 opiskelemaan Sibelius-Akatemiaan. Ensimmäisen vuoden jälkeen osallistuin opettajien ja ystävien suosituksesta Tampere Filharmonian koesoittoon ja tulin valituksi. On hienoa päästä soittamaan täysille saleille viikosta toiseen. Tuntuu siltä, että tamperelaiset todella arvostavat työtämme."

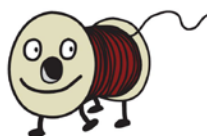
Uudistunut kalenteri kokoaa yhteen Tampereen tapahtumat ja harrastukset

TAPAHTUMAKALENTERISSA ilmoitetaan niin suurista kulttuuri- ja urheilutapahtumista kuin myös pienemmistä pihakirppiksistä ja korttelitapahtumista.

Harrastuspuolen kalenterista voi etsiä tietoa lyhytkestoisista kursseista tai säännöllisistä harrastusryhmistä.

Yhdistykset ja yritykset voivat ilmoittaa tapahtumistaan tai harrastustoiminnastaan kalenterissa maksutta. Kalenterista löytyy myös Tampereen kaupungin järjestämää toimintaa.

Kalenteriin vietyt tiedot välittyvät myös muihin kanaviin, kuten Tampere.Finland-sovellukseen, Visit Tampereen tapahtumakalenteriin sekä Aamulehden Menokoneeseen. Osa näkyy myös **Tampere.fi**-nettisivuilla.

**Seuraa Tampereen
tapahtumakalenterista
myös Rullan tapahtumia**

Lastenkulttuurikeskus Rulla toivottaa Tampereen pikkuväen tervetulleeksi taiteilemaan, esittelemään töitään sekä osallistumaan tapahtumiin ja työpajoihin.

Vinkki: Rullalla on myös Virtuaalista toimintaa

TAPAHTUMAT
tapahtumat.tampere.fi

HARRASTUSTOIMINTA
harrastukset.tampere.fi

Kuvataidetunti työväenopistossa. Kuvausaika ja -paikka eivät ole tiedossa. Kuva: Sampolan arkisto.

TYÖVÄENOPISTO TÄYTTÄÄ 125 VUOTTA

Minkälainen on sinun tarinasi?

TAMPEREEN SEUDUN TYÖVÄENOPISTO täyttää 125 vuotta tammikuussa 2024. Kaupungin ylläpitämä kansalaisopisto juhlistaa taivaltaan monimediaisella verkkojulkaisulla, joka on elävä arkisto opiston historian ja nykyisyyden ilmiöistä.

Juhlajulkaisua varten opisto kerää opiskelijoidensa tarinoita. Miten työväenopisto on vaikuttanut sinun elämääsi? Jokainen tarina on merkityksellinen, olipa kyse pienistä arjen iloista tai elämää muuttaneesta käänneestä.

Haastateltavaksi voi ilmoittautua 31.12.2023 mennessä työväenopiston viestintäsuunnittelijalle: anna-kaarina.maksimoff@tampere.fi, p. 040 705 5241.

”Kun jäin leskeksi, ilmoittauduin puutöihin. Käsillä tekeminen piti minut elämässä kiinni ja pääsin jaloilleni nopeasti kaiken surun keskellä.”

OPISKELIJA, 80 VUOTTA

Radioaallon harjalla – Kidekoneesta podcastiin

MUSEOKESKUS VAPRIIKISSA avautuu marraskuun alussa 2023 Radioaallon harjalla -näyttely, joka kertoo radion vaiheikkaan tarinan Suomessa 1920-luvulta nykypäivään.

Näyttely pohtii, mikä radiossa on vuosisadan ajan viehättänyt tekijöitä, kuuntelijoita ja harrastajia – ja miksi maagisesta arkipäiväiseksi asiaksi muuttanut radio puolustaa edelleen paikkaansa digitaalisen viestinnän aikakaudella. Näyttelyn keskiössä on kuuntelija: miten ihmiset kuuntelivat radiota 1920-luvulla? Entä 2020-luvulla? Mikä merkitys radiolla on ollut ja yhä edelleen on?

Tampereen Radion vaiheet johdattavat kuuntelijat radiopioneerien maailmaan. Museon kokoelmissa on runsaasti Tampereen Radion materiaalia, josta etenkin toimituksen saamat kuuntelijakirjeet pääsevät näyttelyssä esille. Esineitä tulee myös muilta museoilta tai yksityisiltä keräilijöiltä. Joukossa on Yleisradion vanhoja laitteita sekä radioamatöörilaitteistoa eri vuosikymmeniltä.

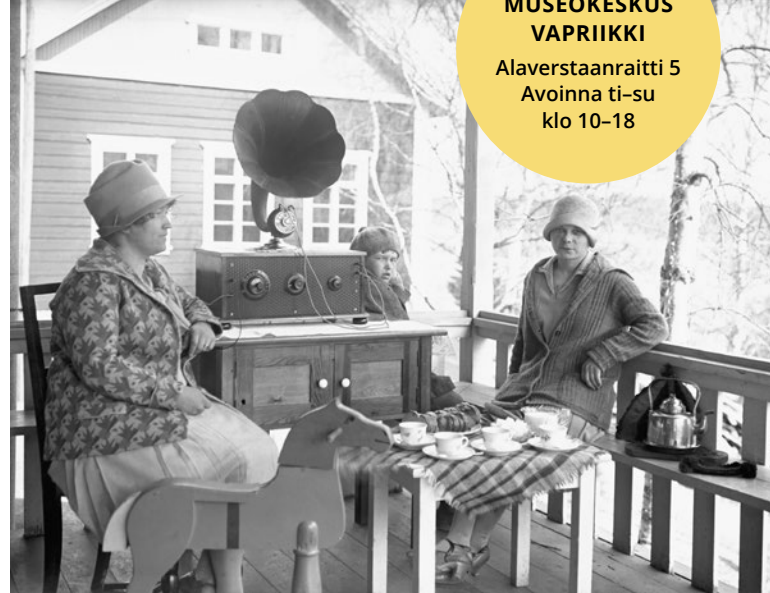
Näyttely on esillä Museokeskus Vapriikissa 1.11.2023–31.10.2027.

Lue lisää Vapriikin näyttelyistä: vapriikki.fi/nayttelyt

1960-luvun radio
Aitolahdessa.
Kuvaaja: Aarne
Männistö.

Kahvihetki 1920-luvulla Kurussa.
Kuvaaja: Jalmar
Mantere.

**MUSEOKESKUS
VAPRIIKKI**
Alaverstaanraitti 5
Avoinna ti-su
klo 10–18

Tervetuloa taianomaiseen sävelseikkailuun Tampere-taloon

TAMPERE FILHARMONIAN TARUJA JA TAIKAA -konsertissa perjantaina 1.12. klo 19 voit kokea elokuva- ja orkesterimusiikin rakastetut suosikit yhdellä kertaa Tampere-talon Isossa salissa. Velhot ja haltiattaret hiipivät esiin, kun orkesteri tulkitsee muun muassa Williamsin musiikkia Harry Potter-elokuvista ja Shoren musiikkia Taru sormusten herrasta -elokuvista. Konsertissa eloon heräävät myös Disneyn Fantasia -elokuvistakin tutut Tšaikovskin Pähkinänsärkijä-baletin Makeishaltijatar, Dukasin Noidan oppipoika ja Mussorgskin Yö autiolla vuorella. Konserttia suositellaan yli 6-vuotiaille.

Lippu- ja konserttiedot: tamperefilharmonia.fi.

Liput: Tampere-talon lippumyynti, Kulttuurimymälä Aplodi ja Lippu.fi-myyntikanavat

TAMPERE JAZZ HAPPENING SOI MARRASKUUSSA

TULLIN ALUEELLA valmistaudutaan unohtumattomaan pyhäinpäivän viikonloppuun, kun vuosittainen Tampere Jazz Happening järjestetään 2.–5.11.2023. Tapahtuma tarjoaa jälleen laajan kattauksen jazzin eri tyylejä ja sävyjä Tullikamarin aukion molemmin puolin.

Tämän vuoden kohdamaa Saksa näkyy ja kuuluu festivaaliohjelmassa laajasti. Klubin Spotlight on Germany -avajaiskonsertissa Tampereen yleisölle esittäyty kolme nuoremmen sukupolven kokoonpanoa. Viikonloppuun aikana Pakkahuoneen pääkonserteissa kuullaan kokeneempaa saksalaiskaartia sekä suomalaisen mutta

Berliinissä jo pitkään asuneen **Kalle Kaliman** johtamaa yhtyettä Kuu.

Kaukaisimmat artistit saapuvat tällä kertaa Australiasta ja Etelä-Afrikasta. Kansainvälisen kattauksen täydentävät eurooppalaisen jazzin mielenkiintoisimmat nimet juuri nyt. Perjantai- ja lauantai-iltoina soi Telakalla kotimainen jazz kuuden yhtyeen voimin.

Tampere Jazz Happeningin avajais- ja päätöskonsertteihin on tuttuun tapaan vapaa pääsy lukuun ottamatta Klubin kolmen euron eteispalvelumaksua torstaina.

Katso tapahtuman koko ohjelma: tamperejazz.fi

LAUREN DESBERGR

Yhdysvalloista Pakkahuoneelle saapuu esiintymään kolme artistia, muun muassa vibrafonisti Joel Ross.

KULTTUURITALO LAIKUSSA TAPAHTUU

LAIKUSSA Keskustorilla oit nauttia näyttelyistä tai osallistua erilaisiin tapahtumiin, joita järjestetään lähes päivittäin. Tule keskelle kaupunkia nauttimaan taiteesta ja kulttuurista – tai vain olemaan.

Sisään voi astua aina, kun ovet ovat auki. Näyttelyihin ja useisiin tapahtumiin on vapaa pääsy.

Lue lisää: tampere.fi/kulttuuritalo-laikku

SARA HILDÉN ESITTELEE KOREALAISTAITEILIJAN TUOTANTOA

SARA HILDÉNIN TAIDEMUSEOSSA voi nähdä tammikuun 2024 puoliväliin saakka eteläkorealaisen **Lee Bulin** (s. 1964) tuotantoa viimeisen 20 vuoden ajalta. Lee Bul on Etelä-Korean kansainvälisesti tunnetuimpia taitei-

lijöitä, ja hänen teoksiaan esitellään Suomessa ensimmäistä kertaa laajasti.

Teoksissaan Lee yhdistää vaikutteita monista eri lähteistä, kuten scifistä, taidehistoriasta, arkkitehtuurista sekä Euroopan ja kotimaansa Etelä-Korean

historiasta. Leen taiteessa kietoutuvat yhteen myös ajattelun ja inhimillisten tunteiden historia sekä hänen oma henkilökohtainen elämänsä.

Lee eli lapsuutensa poliittisten toisinajattelijoiden tyttärenä. Korean poliittisten ja yhteiskunnallisten muutosten myrskyisät vuodet ovat vaikuttaneet hänen taiteeseensa vahvasti. Teoksissaan hän käsittelee syvällisesti ihmisyyttä ja siihen perustavanlaatuisesti kuuluvaa haavoittuvuutta.

Vuosituhaten vaihteesta lähtien Lee on tarkastellut ihmisen suhdetta teknologiaan ja sen mahdollisuuksiin mutta myös kiihtyvän teknologisen kehityksen tummempihin pohjavirtoihin.

Lee Bul 14.1.2024 saakka Sara Hildénin taidemuseossa.

Särkänniemi, Tampere
Museo avoinna ti–su klo 10–18.

Tutustu tarkemmin:
sarahildenintaidemuseo.fi

JEON BYUNG-CHEOL

Lee Bul, Untitled (Willing to be Vulnerable - Velvet #19), 2021. © Lee Bul

VIINIKANLAHTI HERÄÄ ELOON

Viinikanlahden alue näyttää reilun kymmenen vuoden kuluttua aivan erilaiselta kuin nyt.

TEKSTI Tiina Makkonen

Jos kaikki sujuu suunnitelmien mukaan, nykyisen jätevedenpuhdistamon alueella asuu 2030-luvun puolivälissä 3 300 tamperelaista, alueella on uimaranta, satama, ravintoloita ja kahviloita, koulu, päiväkotit, liikuntahalli, kaksi päivittäistavarakauppaa ja paljon, paljon muuta. Matkailijoita varten sinne saattaa nousta myös hotelli tai kaksikin. Kaupungin suunnitelmissa on, että alueesta kuoriutuu vehreä ja virikkeellinen rantakaupunginosa, joka on osa keskustaa.

– Erytystä on muun muassa koko alueen mittainen rantapuisto, joka yhdistää nykyisen Höyrypuiston ja Hatanpään niemen puistoalueet, kertoo projektiarkkitehti **Milla Hilli-Lukkarinen** Tampereen kaupungin asemakaavoituksesta.

Asemakaavaehdotus on projektiarkkitehdin mukaan viilauksia vaille valmis. Se on tehty viime talvena esitellyn asemakaavaluonnoksen ja siitä saadun palautteen perusteella. Jos Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunta hyväksyy ehdotuksen marraskuussa, kaava saadaan nähtäville loppusyksyllä.

Vuosien työ edessä

Viinikanlahden suunnittelussa on mukana monialainen asiantuntijaryhmä, johon kuuluu kaupungin virkahenkilöitä ja konsulttiyhtiöiden suunnittelijoita.

– Tämä on kaupungin mittakaavassa suuri aluerakentamishanke, joka liittyy moniin muihin kaupungin investointeihin. Ihannetapauksessa esirakentaminen voitaisiin aloittaa vuonna 2025, mutta myös monenlaisiin muutoksiin on varauduttava. Jätevedenpuhdistamon on tarkoitus siirtyä alueelta vuonna 2027, Hilli-Lukkarinen kertoo.

Rakennusajaksi on laskettu kaikkinsa noin kymmenen vuotta. Viinikanlahdella on ollut vuosikymmeniä teollista toimintaa. Maa- ja vesialueet on tutkittava ja puhdistettava huolella ennen töiden aloittamista.

– Asukkaat ovat kyselleet miten käy nykyisten kävely- ja pyöräreittien. Reittimuutoksia tulee, mutta alueen valmistuttua kävely- ja pyöräilymahdollisuudet paranevat. Ranta-Tampellan tapaan reittejä pyritään pitämään auki myös rakentamisen aikana. Jos ratikkalinja päätetään rakentaa Pirkkalaan, tulee alueelle kaksi pysäkkiä. ■

Miten Viinikanlahti muuttuu?
tampere.fi/viinikanlahti

TOISTEN HUOMIOIMINEN JA KUNNIOITTAMINEN LUO TURVALLISUUTTA

Rita Järvinen tietää omasta kokemuksestaan, miten tärkeää on esimerkiksi se, että pysäkkien näyttötalut sijaitsevat saavutettavuuden kannalta hyvällä korkeudella.

Tampereen tavoitteena on olla turvallisempi paikka jokaiselle. Kaupunki on sitoutunut turvallisemman tilan periaatteisiin, joiden perustana on yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

TEKSTI ja KUVAT Saara Ignatius ja Tiina Makkonen

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET on työkalu, jonka avulla kaupunki toteuttaa tammikuussa 2023 vahvistettua yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaansa.

– On tärkeää, että jokainen asukas tietää olevansa arvostettu ja tervetullut käyttämään kaupungin palveluita. Se on myös vetovoimatekijä, Tampereen kaupungin yhdenvertaisuuskoordinaattori **Mikko Ala-Kapee** selittää.

Periaatteita ajetaan rakenteellisesti sisään ja mukautetaan kaupungin palveluihin. Muun muassa bussin matkustamotaululla voi nähdä turvallisemman tilan ohjeista varioidun Nysse-etiketin.

– Kun törmäämme uusiin ihmisiin vaikkapa bussissa, teemme helposti ja osin tiedostamattomasti oletuksia toisistamme vaikkapa iän tai etnisen taustan perusteella. Oletukset eivät yleensä perustu faktoihin. ”Älä oletta” on hyvä sääntö, Ala-Kapee muistuttaa.

Kaikkien kaupunki

Pyörätuolia käyttävä **Rita Järvinen** liikkuu julkisilla liikennevälineillä aina, kun siihen on mahdollisuus. Hänellä on nyssekydeistä pääasiassa hyviä kokemuksia.

– Ihmiset huomioivat minut hyvin, hän kiittelee.

– Jokaisella on joskus huono päivä, siihen en kiinnitä huomiota.

Rita Järvinen on tyytyväinen siihen, että kaupunki huomioi kaikenlaiset käyttäjät suunnitellessaan tulevaisuuden joukkoliikennettä. Hän on ollut muun muassa mukana testaamassa kaupungin hankintavalmistelussa olevia sähkönivelbusseja. Hän odottaa innolla ratikkareitin valmistumista kotikulmilleen Lielahteen.

– Ratikan myötä liikkumiseni helpottuu merkittävästi. Nyt tarvitsen avustajan, jos haluan kulkea matalalattiabussilla. Mahdollisuus käyttää joukkoliikennettä lisää sosiaalista yhteenkuuluvuuden tunnetta, että minäkin kuulun tähän kaupunkiin.

Tampere is committed to implementing the principles of a safer space, which are backed by the Equality Act and the Non-Discrimination Act. Nysse's Pleasant Journey campaign challenges all passengers to behave in a manner that allows everyone to have a comfortable and safe journey together.

Yhdenvertaisuuskoordinaattori Mikko Ala-Kapee kokee Tampereen määrittelemät turvallisemman tilan tavoitteet kunnianhimoisina mutta mahdollisina.

– Tavoitteemme on, että turvallisemman tilan periaatteita soveltamalla voimme rakentaa huomioivampia palveluja. Pie-nillä toimenpiteillä voidaan luoda osallisuutta ja kaikille yhteistä kaupunkia. Väitän, että kaikki tämä ennaltaehkäisevä työ on nähtävissä myös tulevaisuuden kustannuksissa, Ala-Kapee sanoo.

Erilaisuudesta tavallisuutta

Tampereen kaupungin teettämän kyselyn mukaan peräti kolmasosa vastaajista kuvasi kokeneensa syrjintää. Turvallisemman tilan periaatteet ovat yksi keino purkaa syrjintää sekä niiden seurauksena mahdollisesti syntyvää vähemmistöstressiä, joka voi johtaa ihmiselle tärkeän palvelun parista pois jättäytymiseen.

– Ilmoitetun syrjinnän määrä on aivan liian korkea Tampereella. Syrjinnän ja rasisminvastaiselle työlle on tarvetta, Ala-Kapee selittää.

Hyvä uutinen on kuitenkin se, että jokainen voi luoda turvallisempaa tilaa.

– Ohjeet ovat mielestäni ikaikaisia hyvään käytökseen ja huomaavaisuuteen perustuvia asioita, Ala-Kapee muistuttaa.

Rita Järvisen mielestä asiat ovat hyvin, kun erilaisuudesta on tullut tavallisuutta. ■

Turvallisemman tilan periaatteet Tampereella

- Olemme kohteliaita ja huomaavaisia
- Kunnioitamme toistemme itsemäärittelyä
- Annamme tilaa toisillemme
- Kiinnitämme huomiota sanavalintoihimme
- Voimme erehtyä ja kysyä, emme oleta kaikkien tietävän samoja asioita
- Kuuntelemme ja kannustamme
- Suojelemme toisiamme epäkunnioittavalta käytökseltä, kuten syrjinnältä

LÄHTEET:

THL, Tampereen kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tampere.fi/yhdenvertaisuus

MUKAVA MATKA

-KAMPANJA HAASTAA KAIKKI MUKAAN

Nysse lanseerasi syyskuussa Mukava matka -etikettikampanjan, joka on yhdistelmä turvallisemman tilan ja yhdenvertaisuuden periaatteita.

– Julkisen liikenteen tila on kaikkien tila, sanoo Nysse's asiakkuuspäällikkö **Riikka Salkonen**.

Ei kuunnella musiikkia ilman kuulokkeita tai tuoda tilaan liian suuria matkatavaroita. Varataan vain yksi paikka ja pidetään kulkuväylät vapaina. Etikettiin kuuluvat myös esteettömyysasiat. Ohjeet näkyvät matkustamonäyttöillä sekä kaupungin mainosnäyttöillä.

Salkonen kertoo, että ohjeet perustuvat matkustajien toiveisiin.

– Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet viime aikoina paljon. Tiettyinä aikoina on enemmän ruuhkaa.

Sujuvan matkan ja turvallisemman tilan mahdollistamiseksi kaupunki haastaa kaikki mukaan.

– Me kaikki rakennamme matkan: kaupungin edustajat, liikenteen järjestäjät, palveluntuottajat, kuljettajat – mutta suurimman osan tästä lunastavat matkustajat.

Nyssessä tehdään paljon työtä myös digitaalisten palveluiden ja saavutettavuuden eteen. Ratikka on kiiteltävä esimerkki yhdessä rakennetusta, täysin uudesta ja saavutettavasta infrasta.

LAURA HAPPO

TEHTÄVÄNÄ YHÄ PAREMPI TAMPERE

TIINA MÄKKÖNEN

Tampereen apulaispormestarit vasemmalta oikealle: Pekka Salmi, Matti Helimo ja Ilkka Sasi.

Tampereella on kolme apulaispormestaria. Kesäkuussa 2023 alkanut toimikausi jatkuu kevätkesään 2025. Apulaispormestarit toimivat lautakuntien puheenjohtajina ja vastaavat puheenjohtajan roolissa lautakunnan tehtävistä. Miten nykyiset apulaispormestarit arvelevat vastualueensa kehittyvän tulevaisuudessa?

PEKKA SALMI

Kaupunkiympäristön palvelu-alueen apulaispormestari

"Kaupungin kaavoituksella ja infra-rakentamisella on kasvun mahdollistajana iso rooli. Tampere on hyvässä iskussa, ja vetovoimamme tuo tänne yhtä enemmän ihmisiä ja yrityksiä. Heille pitää rakentaa koteja, toimintiloja ja palveluita. Kaupungin kasvun on oltava kestävää taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti. Asuin-alueiden eriytymistä on torjuttava. Hiilidioksidipäästöjen hillinnässä asumisella ja liikenteellä on merkittävä rooli, ja kaupunki pystyy vaikuttamaan näihin asioihin. Asukas- ja asiakaslähtöisyyttä on kehitettävä kaikissa toiminnoissa."

Salmi johtaa yhdyskuntalautakuntaa, alueellista jätehuoltolautakuntaa sekä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakuntaa.

MATTI HELIMO

Sivistyspalveluista vastaava apulaispormestari

"Sivistyksen arvo ja merkitys vain kasvavat tulevaisuudessa. Haluamme yhdessä tehdä "sivistyksen renessanssin", koska sivistyksen merkitys on ehkäpä tärkeämpi kuin koskaan ja siitä on tullut kaupunkien ydintehtävä. Tavoittelemme esimerkiksi kaikenlaisen liikunnan ja kulttuurin saavutettavuuden lisäämistä, suurten kaupunkien parhaita oppimistuloksia sekä ekososiaalisen sivistyksen vahvistamista."

Helimo johtaa toista kautta kasvatus- ja opetuslautakuntaa sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaa. Sivistyspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus, kulttuuri sekä liikunta ja nuoriso.

ILKKA SASI

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen apulaispormestari

"Keskeisiä teemoja ovat työllisyys ja työvoiman tarpeisiin vastaaminen osana työllisyshoidon kokonaisuudistusta. Lukiokoulutuksessa lisäämme lukioiden aloituspaikkoja. Vahvistamme elinvoimaa panostamalla yrityselämän ja teollisuuden tarpeisiin edistäen samalla kansainvälistä kauppaa. Pyrimme edistämään muun muassa siruosaamisen potentiaalia Tampereella. Samalla panostamme elämystalouteen sekä kaupungin keskustan kehittämiseen."

Sasi johtaa asunto- ja kiinteistö-lautakuntaa sekä elinvoima- ja osaamislautakuntaa. Palvelualueelle kuuluvat elinkeino-, innovaatio- ja työllisyyspolitiikka, lukio- ja ammatillinen koulutus ja korkeakoulu yhteistyö, yrityspalvelut ja edunvalvonta sekä maa- ja asuntopolitiikka.

Mitä Tampereen kaupunki tekee asukkaidensa hyvinvoinnin edistämiseksi nyt, kun sosiaali- ja terveyspalvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueelle?

Kaupungeilla on edelleen lakisääteisiä tehtäviä, jotka liittyvät asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen. Hyvinvointi on paljon muutakin kuin sitä, mihin voidaan vastata sotepalveluilla.

Kaupungin vastuulla on muun muassa huolehtia liikuntaneuvonnasta, lenkipoluista ja hiihtoladuista sekä kaupungin monipuolisesta kulttuuritarjonnasta. Ehkäisevän päihdetyön tehtävänä on lisätä ymmärrystä ja tietoa päihdeiden käytöstä ja sen haitoista kaikille kuntalaisille.

Tampereen kaupungin hyvinvointikoordinaattori raportoi vuosittain kaupungin päättäjille kuntalaisten hyvinvoinnista. Raportointi koostuu erilaisista kaupunkilaisille suunnatuista kyselyistä. Niiden pohjalta myös suunnitellaan palveluita, jotka tukevat entistä paremmin kaupunkilaisten hyvinvointia.

LÄHDE: Tampereen kaupungin hyvinvointikoordinaattori Jaana Ylänen

Miten voin tamperelaisena osallistua ja vaikuttaa kaupunkiin ja sen palveluihin?

- Lähettämällä kaupungille palautetta tai vastaamalla erilaisiin kyselyihin
- Osallistumalla yleisötilaisuuksiin ja työpajoihin eri puolilla kaupunkia
- Ottamalla selvää ajankohtaisista vaikuttamisen mahdollisuuksista ja meneillään olevista suunnitelmista
- Osallistumalla vapaaehtois- tai yhdistystoimintaan
- Ottamalla yhteyttä kaupunginvaltuutettuihin, neuvostoihin tai vaikuttajaryhmiin
- Nostamalla tärkeitä asioita esille tekemällä aloitteita joko yksin tai yhdessä muiden kanssa

Lue lisää näistä ja muista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista osoitteessa tampere.fi/osallistu.

TAMPERE KASVAA

Tampereen väkiluku ylitti 250 000 asukkaan rajan huhtikuussa 2023. Vuonna 2022 väkiluku kasvoi ennätysellisen paljon, 4 786 asukkaalla.

Tamperelaisten keski-ikä on 41,5 vuotta. Alle 10-vuotiaiden lasten osuus on pienentynyt viime vuosina. Yli puolet tamperelaisista asutokunnista muodostuu yhdestä henkilöstä.

Tampereella puhutaan jo ainakin 160 eri kieltä. Vuonna 2022 kaupunkiin saapui enemmän maahanmuuttajia kuin koskaan aikaisemmin. Muunkielisten määrä on viime vuosina noussut tasaisesti, ja heitä on tällä hetkellä noin yhdeksän prosenttia Tampereen väestöstä.

Keväällä 2023 toteutetun tamperelaisten hyvinvointikyselyn tulosten mukaan 80 % tamperelaisista kokee elämänlaatunsa hyväksi. Yhtä suuri osa tuntee olonsa turvalliseksi ja viihtyisäksi omalla asuinalueellaan.

Tampere vetää puoleensa erityisesti opiskelijoita. Suurin ikäryhmä ovat 20–29-vuotiaat, joita on noin 50 000. Yli 65-vuotiaita on lähes saman verran eli 48 000.

Tampere houkuttelee uusia kaupunkilaisia tasaiseen tahtiin myös tulevana vuosina. Väestösuunnitteen mukaan Tampereen asukasluku nousisi yli 300 000:een vuoden 2040 lopussa.

Kun Tampere perustettiin 244 vuotta sitten, kaupungin maa-alue käsitti Tammerkoskesta Pispalan rajalle ulottuvan 3,2 km²:n alueen, jossa asui alle 200 henkilöä. Vuonna 1950 väkiluku ylitti 100 000 asukkaan rajan, ja vuonna 2003 tamperelaisia oli jo 200 000. Tällä hetkellä Tampereen kokonaispinta-ala on noin 689,6 km².

TAMPERE.
FINLAND